

W Bydgoszczy pierwsze ogrody powstawały przy klasztorach oraz na przedmieściach – te należały do bogatych mieszczan. W okresie zaborów Towarzystwo Upiększania Miasta Bydgoszczy i Jej Najbliższej Okolicy (działało w latach 1832–1898) przyczyniło się do zazielenienia miasta – zadrzewiano ulice, obsadzano skwery. Od 2004 r. realizowany jest projekt „Odtwarzanie alei drzew w Śródmieściu” na podstawie nasadzeń z lat 20. i 30. XX wieku. Miasto, pod względem obszarów zielonych, ustępuje obecnie w Polsce tylko Warszawie.

1

Park im. Henryka Dąbrowskiego

Szczególnością popularnością zaczął się cieszyć od pierwszych lat XX w., kiedy na szczycie wzgórza ustawiono wieżę ciśnieniową z platformą widokową, z której można podziwiać panoramę miasta. W 1920 r. patronem parku został gen. Henryk Dąbrowski, który zatrzymał się w tym miejscu w październiku 1794 r. W parku znajduje się kilka pomników przyrody: dąb szypułkowy, dąb czerwony, młotkowiec dwukłapowy, wiąz turkieskański, lipa drobnolistna oraz wierzba biała. W 2013 roku zasadzono dąb kaukaski 'Concordia', szkarłatny perełkowiec japoński oraz dereń pagodowy 'Variegata'.

2

Wyspa Młyńska

Położona w sercu miasta oaza zieleni zachęca do odpoczynku przy szumiącym kanale międzywodzia i Młynówki, do podziwiania Wenecji Bydgoskiej, do spacerów brukowanymi alejami obsadzonymi w XIX wieku kasztanowcami, lipami i wierzbami. W centralnej części wyspy znajduje się plac zabaw dla dzieci.

3

Park im. Kazimierza Wielkiego

o najstarszej metryce w mieście. To tutaj miały siostry klaryski swój ogród, wytyczony w obrębie zabudowań klasztornych w XVI w. W lipcu 1909 r. odsłonięto Fontannę Potop, która stała się ogromną atrakcją. Drzewostan parku ucierpiał w czasie II wojny światowej, gdy na jego terenie kópano bunkry. Jest to wyjątkowo urokliwe miejsce z dwoma

stawami zrekonstruowaną fontanną oraz placem dla dzieci. W parku znajdziemy rzadkie okazy, które jednocześnie są pomnikami przyrody: dąb szypułkowy, platan klonolistny, cypryśnik błotny oraz wiąz szypułkowy. Na wieży Kościółka pw. św. Piotra i Pawła gniazduje pustułka – gatunek zagrożony w Europie.

4

Park im. Jana Kochanowskiego

Malowniczo wijące się alejki, rozległe tereny zielone, plac zabaw dla dzieci i wiele gatunków drzew i krzewów sprawiają, że park jest jednym z ulubionych terenów rekreacyjnych mieszkańców. Z parkiem sąsiaduje Akademia Muzyczna, z okien której płynie muzyka, umilająca spacer. Najchętniej „odwiedzaną” w parku rzeźbą jest Łuczniczka, ustawiona w 1960 r. na parkowym

skwerze naprzeciwko Teatru Polskiego. W latach 70. XX wieku z inicjatywy dyrektora Filharmonii Pomorskiej Andrzeja Szwalbego rozpoczęto tworzenie, tak zwanej, dzielnicy muzycznej. Park i okolice Filharmonii Pomorskiej sukcesywnie upiększono rzezbami kompozytorów i wirtuozów (m.in. F. Chopina, I. Paderewskiego, S. Moniuszki, H. Wieniawskiego, G. Bacewicz). W parku znajduje się również kilka pomników przyrody: topola czarna, olsza sercolistna, kasztanowiec czerwony oraz dąb szypułkowy a także plac zabaw z instrumentami muzycznymi.

5

Park Ludowy im. Wincentego Witosa

założony w latach 50. XX w. na miejscu ewangelickiej nekropolii (cmentarz upamiętnia obelisk z 2007 r.). Ozdobą parku jest stary drzewostan. Rosnie tu najokazalszy w mieście kasztanowiec o obwodzie 540 cm (pomnik przyrody), rzadko spotykana katalpa bignoniowa o niezwykle efektownych liściach oraz kolejny pomnik przyrody jakim jest dąb szypułkowy. W 2013 roku posadzona została aleja grabowa. Popiersie patrona (autorstwa Witolda Marciniaka) ustawiono w 1984 r. w południowej części parku.

6

Ogród Botaniczny

Teren ogrodu ogrodzono i podzielono na działki: systematyczny, biologiczny, dział roślin użytkowych oraz dział roślin ozdobnych. W tym ostatnim, znajdował się prostokątny plac, pośrodku którego ustawiono na podwyższeniu zegar słoneczny, a w czterech narożach – figurki dziewczynek przedstawiające pory roku. W części południowej placu na ścianie ogrodzenia umieszczono płaskorzeźbiony plan Bydgoszczy. W 1995 roku Ogródowi Botanicznemu nadano status kompleksowego pomnika przyrody. W ogrodzie rośnie obecnie ponad 300 gatunków drzew i krzewów, w tym unikatowych i reliktowych. Gatunki obce pochodzą przede wszystkim z Azji i Ameryki Północnej. Na terenie ogrodu rośnie 15 gatunków drzew i krzewów chronionych (m. in.: brzoza niska, brzoza karłowata, wawrzynek wilcze лыko, sosna limba, wisienka stepowa, kłokoczka południowa). Park od kwietnia do późnej jesieni jest dostępny dla publiczności głównym wejściem u zbiegu ul. Niemcewicza i Pl. Weysenhoffa, zimą do parku można wejść tylko od strony kompleksu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego.

7

Park nad Kanałem Bydgoskim

Wzdłuż Kanału ciągną się planty z pięknymi okazami starodrzewu – czarne topole, kasztanowce, dęby, wiąz, buki, wodolubne olchy czarne. Z terenem nad kanałem sąsiaduje najstarsza bydgoska nekropolia – Cmentarz Starofarny, założony w 1806 r. Następnie na wysokości IV śluży Kanał przecina ul. Wrocławską, przy której przetrwała część reprezentacyjnych zabudowań eleganckich lokali z salami bałowo-koncertowymi. Od tej śluży zaczyna się najpiękniejsza część nadkanałowej promenady, z parą pływających fontann i fąbedzią wyspą, następnie V śluza i kolejna przy ul. Bronikowskiego.

8

Sielanka

dzielnica - ogród, której historia powstania sięga poł. XIX w. Wówczas to władze miejskie nabyły rozległy teren, jako rezerwę pod przyszłą rozbudowę miasta. Pod koniec XIX w. zaczęto tworzyć koncepcję układu przestrzennego opartego na idei miasta-ogrodu. W 1912 r. powstał ostateczny plan sporządzony przez Josepha Hermana Stübgena, który stał się podstawą wytyczenia Sielanki. W centrum umiejscowiony został osiedlowy skwer (obecnie pl. im. Mariana Turwida). Dzielnica cieszyła się popularnością wśród bydgoskich elit. Nowy wygląd skweru powstał w 2001 roku i opiera się na regularnych kształtach strzyżonych w kule i stożki żywopłotów z cisów i żywotników. Na uwagę zasługuje dorodny okaz wiśni piłkowanej formy zwisającej oraz wiśni pospolitej.

9

W szerokiej dębowej Alei Ossolińskich

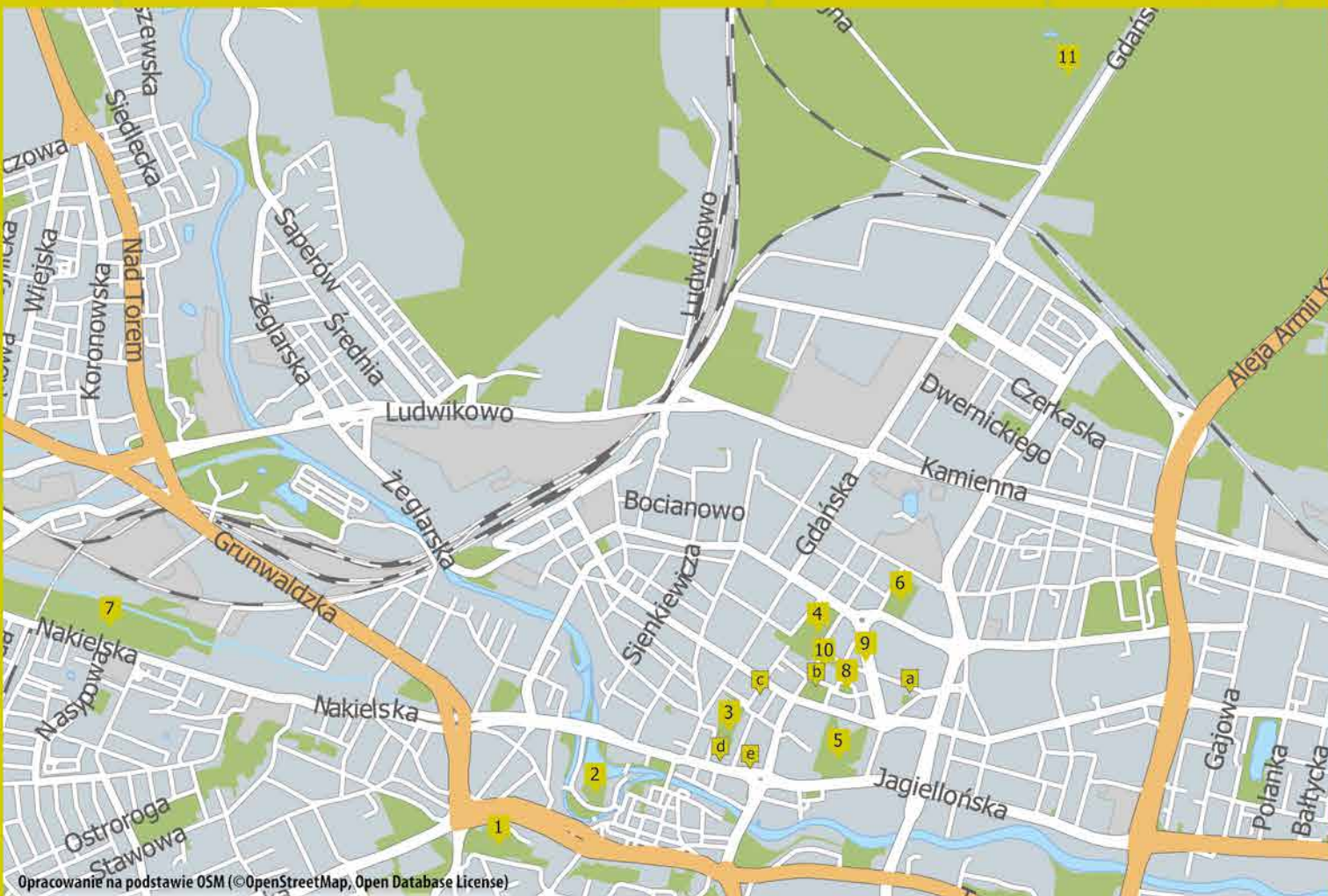
znajduje się Dębowa Aleja Zasłużonych. Swoje drzewo mają tutaj między innymi: papież Jan Paweł II, malarz i grafik Leon Wyczółkowski, pisarz Tadeusz Nowakowski, kryptolog Marian Rejewski. Przy Al. Ossolińskich 12 rośnie magnolia pospolita (pomnik przyrody), która należy do najokazalszych oraz najstarszych w Bydgoszczy.

10

Skwer Mikołaja Kopernika

Głównym elementem skweru jest rzeźba Mikołaja Kopernika. Swoją wyjątkowość skwer zawdzięcza wyłożonym z kamienia naturalnego elipsom, symbolizującym orbity planet, których układ został podkreślony nasadzeniami roślin kwitnących oraz tulipanami o nowej odmianie i nazwie Mikołaj Kopernik. Na skwerze posadzono również drzewo soliterowe jesionu pensylwańskiego, któremu zostało nadane imię Mikołaj.

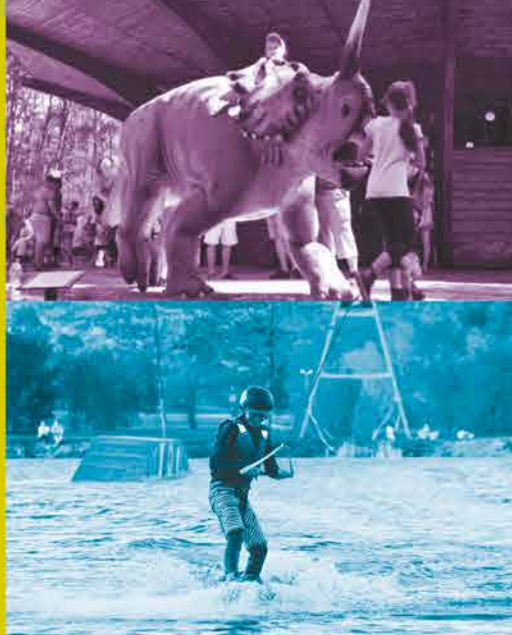
Opracowanie na podstawie OSM (©OpenStreetMap, Open Database License)

11

Leśny Park Kultury i Wypoczynku Myślicinek

Park tworzono etapami od 1972 roku. Ta strefa rekreacyjno-parkowa zaprojektowana została przez inżynierów Aleksandra Pietrzaka i Edwarda Bartmana. W granice Bydgoszczy włączono ją w 1977 r. Obecnie jest to największy w Polsce park miejski, zajmujący 830 ha. Ponad połowa powierzchni parku to las z sosnami, lipami, dębami, grabami i bukami. Teren przecinają ścieżki dla spacerowiczów i biegaczy, czy entuzjastów nordic-walking, trasy rowerowe i dla rolkarzy. Zimą czynny jest stok narciarski z wyciągiem. Polany zachęcają do odpoczynku i do piknikowania. Urozmaicona rzeźba terenu zachęca do przejażdżek konnych (na terenie parku mieści się od 1982 r. ośrodek rekreacji konnej). We wschodniej części parku znajduje się Ogród Zoologiczny, z wydzielonym mini zoo oraz akwariem i terrarium. W ogrodzie spotkamy m.in. zubry, daniela, rysie, wilki, kruki, orły, sokoly. W dolinie Strugi Myślicieńskiej, spiętrzonej w szereg kaskad, w 1983 r. stworzono rozległy 60-hektarowy Ogród Botaniczny. Podzielono go na strefy odpowiadające różnym klimatom, wydzielono alpinarium. Niedaleko znanego wśród bydgoszczan źródła znajduje się też Centrum Edukacji Ekologicznej. Na terenie parku wytyczono ścieżki dydaktyczne, w tym specjalną trasę dla osób niewidomych. Przez Myślicinek przebiegają trasy turystyczne m.in. szlak Brdy, szlak turystyczny im. S. Meysnera. Tu też rozpoczyna się szlak turystyczny im. Jeremiego Przybory.

Inne pomniki przyrody w Śródmieściu:

- a) Aleja z Jarzębami Szwedzkimi przy ul. Szymanowskiego, nasadzona w sąsiedztwie Bazyliki
- b) Klon srebrzysty przy ul. Mikołaja Kopernika 1
- c) Miłorząb dwuklapowy przy ul. Gimnazjalnej 2
- d) Bożodrzew gruczołkowany przy ul. Jagiellońskiej przed Urzędem Wojewódzkim
- e) Miłorząb dwuklapowy na rogu ulic Jagiellońskiej i Konarskiego.
- f) Dąb Bartek, o którym warto tutaj wspomnieć, chociaż nie znajduje się w Śródmieściu, jest natomiast najstarszym drzewem w Bydgoszczy i liczy sobie ponad 500 lat. Rośnie w pobliżu skrzyżowania ulic Toruńskiej ze Sporną.

Pobierz bezpłatny mobilny przewodnik po Bydgoszczy, a w nim:

- trasy zwiedzania
- ciekawe miejsca
- gry miejskie
- kalendarz wydarzeń
- rozkład jazdy komunikacji miejskiej

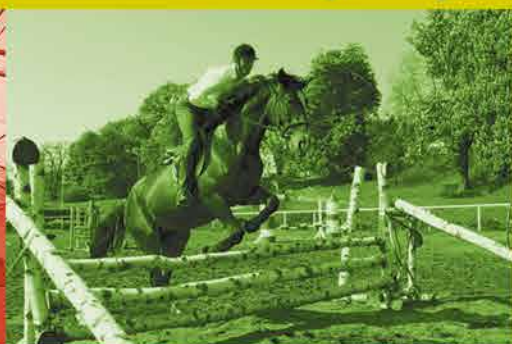
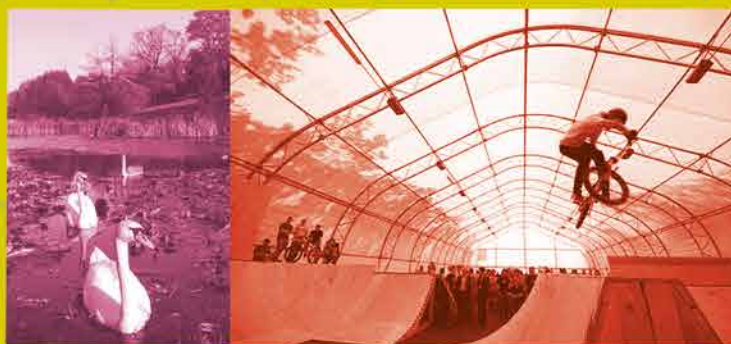

wydanie III, 2015
Miasto Bydgoszcz

Bydgoskie Centrum Informacji
ul. Batorego 2, 85-104 Bydgoszcz
tel. 52 340 45 50 | www.visitbydgoszcz.pl

Zielona Bydgoszcz

Czy wiesz, że? Wioska Myślicinek stanowiła od średniowiecza po II wojnę światową część szlacheckiego majątku. Od XVIII w. funkcjonował tu młyn i zajazd, w 1. połowie XIX w. powstała gorzelnia, przekształcona w 1861 r. w browar z restauracją. Piwo myślicieńskie cieszyło się ogromną popularnością. Browar zamknięto w 1945 r. Jego ceglane ruiny można jeszcze zobaczyć u zbiegu ulic Gdańskiej i Konnej.

Czy wiesz, że? Na ulicach Bydgoszczy, z obumarłych pni drzew powstają rzeźby, których autorem jest Zbyszko Piwoński. Można je zobaczyć przy ul. Gdańskiej 30 – Kobieta w gołębiach, przy Al. Mickiewicza – Przebudzenie elfów (obie realizacje z 2006), przy ul. Słowackiego – Zaraz zagramy (2010). A na ulicy Konopnickiej można spotkać pomnik Krasnoludków autorstwa Mirosława Kufła (2012).

Fot. Robert Sawicki i Sandra Tyczyno, Tymon Markowski